

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH¹⁾

z dnia 2014 r.

**w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego, oznaczania w rejestrze stanu
cywilnego aktów stanu cywilnego, prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu
cywilnego oraz zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego
niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, wynoszonych poza urząd stanu
cywilnego**

Na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz.....) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Sposób prowadzenia rejestru stanu cywilnego

§ 1. 1. Wpisów w rejestrze stanu cywilnego dokonuje się w alfabecie łacińskim wielkimi literami.

2. Małe litery może zawierać w rejestrze stanu cywilnego oznaczenie numeru domu.

§ 2. Sporządzenie w rejestrze stanu cywilnego aktu urodzenia, małżeństwa albo zgonu wymaga uwierzytelnienia przez właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 3. Po sporządzeniu w rejestrze stanu cywilnego aktu urodzeniu, małżeństwa albo zgonu kierownik urzędu stanu cywilnego, który ten akt sporządził otrzymuje w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o sporządzeniu aktu stanu cywilnego, zawierające podgląd tego aktu.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. poz. 1265).

§ 4. 1. Datę urodzenia, zawarcia małżeństwa, zgonu lub znalezienia zwłok zamieszcza się w akcie stanu cywilnego słownie oraz w nawiasie cyframi arabskimi w kolejności dzień, miesiąc, rok.

2. Jeśli dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego jako datę zdarzenia wymieniają okres zdarzenia (data opisowa), to dokonując sporządzenia aktu stanu cywilnego jako datę zdarzenia można zamieścić ten okres.

3. Daty inne niż data urodzenia, zawarcia małżeństwa, zgonu lub znalezienia zwłok zamieszcza się w akcie stanu cywilnego cyframi arabskimi z wyjątkiem miesiąca, który jest zapisywany słownie.

4. W przypadku, gdy nie jest możliwe ustalenie daty urodzenia rodziców dziecka, daty urodzenia osób, które zawarły małżeństwo, daty urodzenia osoby zmarłej, w akcie stanu cywilnego zamieszcza się wiek osoby, jeśli jest znany.

§ 5. 1. Nazwiska i imiona osób zamieszcza się w akcie stanu cywilnego w pełnym brzmieniu.

2. W przypadku, gdy ustawa z dnia 10 października 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, zwana dalej „ustawą”, wymaga, aby w akcie stanu cywilnego były zawarte nazwisko i nazwisko rodowe rodziców, dane te są zamieszczane jeśli możliwe jest ich ustalenie.

3. Jeśli ustawa wymaga, aby w treści aktu stanu cywilnego zawarte było imię (imiona), to dane te zamieszcza się w polach: imię pierwsze, imię drugie, imiona kolejne.

§ 6. 1. W akcie stanu cywilnego nazwę miejscowości położonej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w pisowni ustalonej przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej zamieszcza się w wersji transkrypcyjnej w alfabecie łacińskim.

2. W przypadku, gdy pisownia nazwy miejscowości położonej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej nie została ustalona przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, nazwę tę zamieszcza się w akcie stanu cywilnego w pisowni wynikającej z przedkładanego dokumentu stanowiącego podstawę wpisu.

§ 7. 1. W przypadku, gdy nie jest możliwe ustalenie danych podlegających zamieszczeniu w akcie stanu cywilnego, pola nie wypełnia się.

2. Dołączając do aktu urodzenia wzmiankę dodatkową, której treść zostaje ustalona z uwzględnieniem art. 60 ust. 2, art. 71 ust. 3 w związku z art. 70 ust. 3 oraz art. 74 ust. 1

w związku z art. 70 ust. 3 ustawy, jeśli dziecko przysposabia osoba niepozostająca w związku małżeńskim, lub gdy małżonek przysposabia dziecko nie pochodzące od drugiego małżonka, w miejsce dotychczasowych danych drugiego z rodziców zamieszcza się wyłącznie: imię, nazwisko oraz nazwisko rodowe.

§ 8. Sporządzając akt stanu cywilnego można zamieścić przy akcie dodatkowe dane, które nie podlegają zamieszczeniu w akcie stanu cywilnego lub przy tym akcie, ale są przekazywane przez kierownika urzędu stanu cywilnego, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. Nr 217, poz. 1427, z późn. zm.²⁾) za pośrednictwem rejestru stanu cywilnego do rejestru PESEL.

§ 9. Przy akcie stanu cywilnego zamieszcza się dane o obywatelstwie osoby, której akt dotyczy, z chwili sporządzenia tego aktu.

§ 10. Przy akcie stanu cywilnego zamieszcza się dodatkowe dane niezbędne do wydania wielojęzycznego odpisu skróconego w rozumieniu Konwencji nr 16 dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 września 1976 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 166, poz. 1735), zwanego dalej „odpisem wielojęzycznym”, jeżeli można je ustalić, a ustawa nie przewiduje ich zamieszczania w treści aktu stanu cywilnego.

§ 11. Jeżeli po sporządzeniu aktu stanu cywilnego nastąpi zmiana numeru PESEL w trybie przewidzianym w art. 19 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, w rejestrze stanu cywilnego, w miejsce dotychczas przechowywanego numeru PESEL, zamieszcza się przy wszystkich aktach stanu cywilnego danej osoby nowy numer PESEL.

§ 12. Przed sporządzeniem w rejestrze stanu cywilnego aktu urodzenia dziecka nie pochodzącego z małżeństwa na podstawie rejestru uznań ustala się, czy nastąpiło przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego albo konsulem uznanie ojcostwa dziecka albo odmowa przyjęcia oświadczeń koniecznych do uznania ojcostwa dziecka.

§ 13. Dokonanie wpisu w rejestrze uznań wymaga uwierzytelnienia przez właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593, z 2011 r. Nr 133, poz. 768, Nr 204, poz. 1195 i Nr 288, poz. 1689, z 2012 r. poz. 921 i 1407, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 301.

§ 14. 1. Jeśli przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego zostało złożone oświadczenie mężczyzny konieczne do uznania ojcostwa, a matka dziecka nie potwierdziła jednocześnie, że ojcem dziecka jest ten mężczyzna, informację o tym zamieszcza się w rejestrze uznań.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, rejestruje się datę, do której matka dziecka może potwierdzić, że mężczyzna, który złożył oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa dziecka jest ojcem dziecka.

3. Jeśli matka dziecka nie potwierdziła w terminie, o którym mowa w art. 73 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym”, że mężczyzna, który złożył oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa dziecka jest ojcem dziecka, rejestruje się w rejestrze uznań informację oznaczającą brak ważności uznania ojcostwa dziecka.

4. Po zarejestrowaniu w rejestrze uznań informacji, o której mowa w ust. 3, kierownik urzędu stanu cywilnego, który dokonał rejestracji oświadczenia mężczyzny koniecznego do uznania ojcostwa dziecka w rejestrze uznań, otrzymuje w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o dokonanej rejestracji.

§ 15. 1. Jeżeli w chwili dokonania w rejestrze uznań wpisu o uznaniu ojcostwa dziecka nie zostało zarejestrowane oznaczenie aktu urodzenia dziecka, którego uznanie ojcostwa dotyczy, oraz oznaczenie urzędu stanu cywilnego, w którym ten akt został sporządzony, kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu urodzenia dziecka, aktualizuje rejestr uznań o te informacje.

2. Jeżeli w rejestrze uznań zostały zaktualizowane informacje, o których mowa w ust. 1, a uznanie ojcostwa dziecka nastąpiło przed urodzeniem dziecka, kierownik urzędu stanu cywilnego, który dokonał rejestracji uznania ojcostwa w rejestrze uznań otrzymuje w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o aktualizacji.

§ 16. 1. W rejestrze stanu cywilnego, dla określenia ważności aktu stanu cywilnego, określa się status aktu stanu cywilnego.

2. Akt stanu cywilnego, do którego nie została dołączona wzmianka dodatkowa wpływająca na ważność tego aktu, posiada status jawny.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1529, z 2013 r. poz. 1439 oraz z 2014 r. poz. 1188.

3. Akt stanu cywilnego, do którego została dołączona wzmianka dodatkowa wpływająca na ważność tego aktu, może posiadać jeden z następujących statusów: unieważniony, nie podlegający ujawnieniu albo skreślony.

4. Status aktu stanu cywilnego zmienia się na unieważniony w przypadku, o którym mowa w art. 39 ust. 1, art. 73 ust. 1 lub art. 127 ust. 2, 4 i 6 ustawy.

5. Status aktu stanu cywilnego zmienia się na nie podlegający ujawnieniu w przypadku, o którym mowa w art. 66 ust. 4, art. 72 ust. 1 lub art. 94 ust. 4 i 6 ustawy.

6. Akt stanu cywilnego posiada status skreślony tylko wtedy, gdy akt stanu cywilnego został przeniesiony do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 123 ust. 2 lub art. 124 ustawy i został skreślony na zasadach określonych w art. 137 ust. 1 ustawy.

§ 17. Dołączenie w rejestrze stanu cywilnego wzmianki dodatkowej do aktu urodzenia, małżeństwa albo zgonu wymaga uwierzytelnienia przez właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 18. Po dołączeniu do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej kierownik urzędu stanu cywilnego, który dołączył tę wzmiankę, otrzymuje w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego.

§ 19. Dołączenie do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej wymaga określenia w rejestrze stanu cywilnego rodzaju i nazwy tej wzmianki oraz wskazania podstawy jej dołączenia.

§ 20. 1. Jeżeli do aktu stanu cywilnego dołącza się wzmiankę dodatkową zmieniającą treść aktu stanu cywilnego należy podać dane zawarte w treści aktu stanu cywilnego, które podlegają zmianie.

2. Jeżeli do aktu stanu cywilnego dołącza się wzmiankę dodatkową wpływającą na ważność aktu stanu cywilnego, na podstawie nazwy wzmianki dodatkowej przypisuje się do aktu stanu cywilnego nowy status.

3. Jeżeli do aktu stanu cywilnego dołącza się wzmiankę dodatkową unieważniającą inną wzmiankę dodatkową, należy wskazać wzmiankę dodatkową dołączoną do aktu stanu cywilnego, która podlega unieważnieniu.

4. Do aktu małżeństwa dołącza się wzmiankę dodatkową o:

- 1) ustaniu małżeństwa przez śmierć w przypadku zgonu małżonka;
- 2) rozwodzie,

- 3) unieważnieniu małżeństwa,
 - 4) stwierdzeniu nieistnienia małżeństwa,
 - 5) separacji lub jej zniesieniu
- w przypadku prawomocnego orzeczenia o tych zdarzeniach.

§ 21. 1. Wzmianka dodatkowa dołączona do aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego zawiera:

- 1) część, która może być edytowana podczas sporządzania wzmianki dodatkowej, zawierającą informację o rodzaju wzmianki dodatkowej, o dokumentach lub czynnościach stanowiących podstawę dołączenia wzmianki dodatkowej oraz organie, z którego działania wynika wzmianka dodatkowa;
- 2) część nieedytowalną, zawierającą dane zamieszczane w miejsce dotychczasowych danych;
- 3) dodatkową część edytowalną przeznaczoną do zamieszczenia informacji niezawartych w częściach, o których w pkt 1 i 2.

2. Wzmianka dodatkowa wpływająca na ważność aktu stanu cywilnego oraz wzmianki dodatkowe, o których mowa w § 20 ust. 4, nie zawierają części, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 22. 1. Kierownik urzędu stanu cywilnego, który zarejestrował uznanie ojcostwa dziecka po sporządzeniu aktu urodzenia dziecka, bezpośrednio po rejestracji uznania ojcostwa dziecka w rejestrze uznań inicjuje w rejestrze stanu cywilnego dołączenie wzmianki dodatkowej o uznaniu ojcostwa dziecka.

2. Kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu urodzenia dziecka dołącza do tego aktu wzmiankę dodatkową o uznaniu ojcostwa dziecka.

3. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu zgonu w zakresie dołączenia wzmianki dodatkowej do aktu małżeństwa zmarłego o ustaniu małżeństwa przez śmierć, oraz do kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu zgonu w sposób określony w art. 94 ust. 4 ustawy w zakresie dołączenia wzmianki dodatkowej do dotychczasowego aktu zgonu osoby o nieustalonej tożsamości.

§ 23. 1. Zamieszczenie w rejestrze stanu cywilnego przy akcie stanu cywilnego przypisku odbywa się przez wybranie w rejestrze stanu cywilnego odpowiedniej treści przypisku.

2. Jeśli dokumenty stanowiące podstawę dokonania przypisku jako datę zdarzenia wymieniają okres zdarzenia (data opisowa), to dokonując zamieszczenia przypisku przy akcie stanu cywilnego jako datę zdarzenia można zamieścić ten okres.

§ 24. Jeżeli przypisek jest zamieszczany przy akcie stanu cywilnego znajdującym się we właściwości innego kierownika urzędu stanu cywilnego, kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu stanu cywilnego otrzymuje w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o zamieszczeniu przypisku.

§ 25. W przypadku zamieszczenia przypisku przy niewłaściwym akcie stanu cywilnego, kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu stanu cywilnego, przy którym przypisek został zamieszczony, usuwa w rejestrze stanu cywilnego ten przypisek.

§ 26. 1. Jeżeli akt stanu cywilnego posiada status jawny to wraz z przypiskami i innymi danymi zamieszczonymi przy tym akcie jest on w rejestrze stanu cywilnego dostępny dla:

- 1) kierownika urzędu stanu cywilnego niezależnie od jego właściwości miejscowej;
- 2) właściwego miejscowo wojewody;
- 3) ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Jeżeli akt stanu cywilnego posiada status unieważniony to wraz z przypiskami i innymi danymi zamieszczonymi przy tym akcie jest on w rejestrze stanu cywilnego dostępny dla:

- 1) kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu stanu cywilnego;
- 2) kierownika urzędu stanu cywilnego, który na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy, przejął właściwość okręgu rejestracji stanu cywilnego;
- 3) właściwego miejscowo wojewody;
- 4) ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Jeżeli akt stanu cywilnego posiada status nie podlegający ujawnieniu to wraz z przypiskami i innymi danymi zamieszczonymi przy tym akcie jest on w rejestrze stanu cywilnego dostępny dla:

- 1) kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu stanu cywilnego;
- 2) kierownika urzędu stanu cywilnego, który na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy, przejął właściwość okręgu rejestracji stanu cywilnego;
- 3) właściwego miejscowo wojewody.

4. Akty stanu cywilnego sporządzone w innym województwie, niezależnie od posiadanego statusu, przypiski i inne dane zamieszczone przy tych aktach, dla realizacji

zadań powierzonych w ustawie, są w rejestrze stanu cywilnego dostępne dla wojewody innego niż wojewoda właściwy miejscowo, jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu stanu cywilnego lub kierownik urzędu stanu cywilnego, który na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy, przejął właściwość okręgu rejestracji stanu cywilnego, udostępni akt stanu cywilnego temu wojewodzie.

5. Udostępnienie, o którym mowa w ust. 4, następuje w rejestrze stanu cywilnego niezwłocznie po otrzymaniu informacji o konieczności wglądu do określonego aktu stanu cywilnego dla realizacji zadań powierzonych w ustawie i wygasa z chwilą, gdy właściwy kierownik urzędu stanu cywilnego albo wojewoda, któremu akt stanu cywilnego był niezbędny dla realizacji zadań powierzonych w ustawie, zamknie dostęp do aktu stanu cywilnego.

6. Udostępnienie, o którym mowa w ust. 4, wymaga uwierzytelnienia przez kierownika urzędu stanu cywilnego za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Zamknięcie tego dostępu wymaga uwierzytelnienia przez kierownika urzędu stanu cywilnego albo wojewodę za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 27. 1. Po przekazaniu przez podmiot wykonujący działalność leczniczą karty urodzenia albo karty martwego urodzenia niezwłocznie rejestruje się w rejestrze stanu cywilnego, w kalendarzu urodzeń, datę, do której powinno nastąpić zgłoszenie urodzenia dziecka na podstawie daty sporządzenia karty urodzenia albo karty martwego urodzenia.

2. Po upływie terminu do zgłoszenia urodzenia dziecka właściwy kierownik urzędu stanu cywilnego otrzymuje w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o konieczności sporządzenia aktu urodzenia w trybie określonym w art. 54 ust. 2 ustawy.

§ 28. Na podstawie zapewnienia, że osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa, w rejestrze stanu cywilnego rejestruje się datę, do której jest ważne to zapewnienie.

§ 29. 1. Akty stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego sporządza się w rocznikach.

2. W rejestrze stanu cywilnego, oddzielnie dla każdego roku kalendarzowego i okręgu rejestracji stanu cywilnego, otwiera się rocznik: urodzeń, małżeństw oraz zgonów.

§ 30. 1. Roczniki otwierane są w rejestrze stanu cywilnego z początkiem roku kalendarzowego.

2. Rocznikowi, z chwilą jego otwarcia w rejestrze stanu cywilnego, nadawane jest oznaczenie, które składa się kolejno z:

- 1) siedmioznakowego identyfikatora miejscowości, w której siedzibę ma urząd stanu cywilnego właściwy dla okręgu rejestracji stanu cywilnego, zgodnego z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju;
- 2) dwuznakowego rozszerzenia identyfikatora, o którym mowa w pkt 1, umożliwiającego identyfikację urzędu stanu cywilnego w ramach gminy;
- 3) dwuznakowego symbolu rodzaju aktów stanu cywilnego, których dotyczy dany rocznik;
- 4) oznaczenia roku, którego dotyczy dany rocznik;
- 5) dwuznakowego dodatkowego symbolu cyfrowego.

§ 31. 1. Roczniki zamykane są w rejestrze stanu cywilnego z końcem roku kalendarzowego.

2. Zamknięcie rocznika nie wpływa na możliwość dołączania do aktów stanu cywilnego w nim sporządzonych wzmianek dodatkowych, zamieszczania przy tych aktach przypisków, dołączania dokumentów do akt zbiorowych.

3. Zamknięcie rocznika powoduje brak możliwości sporządzenia w rejestrze stanu cywilnego dla danego roku aktu stanu cywilnego.

§ 32. 1. W przypadku, gdy otwarcie albo zamknięcie rocznika w rejestrze stanu cywilnego nie nastąpi w sposób przewidziany odpowiednio w § 30 ust. 1 albo § 31 ust. 1, otwarcia albo zamknięcia rocznika dokonuje właściwy kierownik urzędu stanu cywilnego, podając w rejestrze stanu cywilnego powód otwarcia albo zamknięcia.

2. Otwarcie oraz zamknięcie rocznika, o którym mowa w ust. 1, wymaga uwierzytelnienia przez kierownika urzędu stanu cywilnego za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 33. 1. Akty stanu cywilnego przeniesione do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 123 ust. 2 lub art. 124 ustawy przechowuje się w rejestrze stanu cywilnego w księgach stanu cywilnego.

2. Kierownik urzędu stanu cywilnego, który dokonuje przeniesienia aktu stanu cywilnego otwiera w rejestrze stanu cywilnego księgi stanu cywilnego w celu umieszczenia w niej aktów przeniesionych z dotychczasowej księgi.

§ 34. Otwarcie księgi następuje przed przeniesieniem pierwszego aktu stanu cywilnego z dotychczasowej księgi stanu cywilnego, a zamknięcie, gdy wszystkie akty stanu cywilnego zostały z danej księgi przeniesione do rejestru stanu cywilnego lub po upływie przewidzianych dla danego rodzaju ksiąg okresów do ich przechowywania, określonych w art. 128 ustawy.

§ 35. Otwarcie oraz zamknięcie księgi stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego wymaga uwierzytelnienia przez kierownika urzędu stanu cywilnego za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 36. 1. Do oznaczania w rejestrze stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego odpowiednio stosuje się przepis § 30 ust. 2.

2. W przypadku przeniesienia aktów stanu cywilnego z więcej niż jednej księgi stanu cywilnego danego rodzaju w danym roku, odróżnienie tych ksiąg w rejestrze stanu cywilnego dokonuje się poprzez zmianę dwuznakowego dodatkowego symbolu cyfrowego, o którym mowa w § 30 ust. 2 pkt 5.

§ 37. Oznaczenie urzędu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego zawiera jego pełną nazwę, bez stosowania skrótów, wraz z identyfikatorem miejscowości, w której siedzibę ma urząd stanu cywilnego właściwy dla okręgu rejestracji stanu cywilnego, zgodnym z krajowym rejestrem urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowym dwuznakowym symbolem, który pozwala na odróżnianie w rejestrze stanu cywilnego urzędów stanu cywilnego. Dokonując oznaczenia w rejestrze stanu cywilnego urzędu stanu cywilnego podaje się dodatkowo identyfikator gminy, stanowiącej okręg rejestracji stanu cywilnego.

§ 38. 1. Oznaczając urząd stanu cywilnego, w rejestrze stanu cywilnego otwiera się roczniki stanu cywilnego, o których mowa w § 30.

2. Po oznaczeniu urzędu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego otrzymuje się powiadomienie, które określa dane zawarte w oznaczeniu urzędu stanu cywilnego oraz informacje o otwartych rocznikach.

§ 39. W przypadku, gdy została określona właściwość urzędu stanu cywilnego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego, w oznaczeniu urzędu stanu cywilnego podaje się dodatkowo identyfikatory innych gmin, które po zmianie okręgu rejestracji stanu cywilnego pozostają we właściwości danego urzędu stanu cywilnego.

§ 40. Gdy została określona właściwość urzędu stanu cywilnego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego, w rejestrze stanu cywilnego dla gminy, która przestała stanowić odrębny okręg rejestracji stanu cywilnego, status otwartych na dany rok kalendarzowy roczników zmienia się na zamknięty. Zamknięcie rocznika wymaga podania w rejestrze stanu cywilnego powodu oraz uwierzytelnienia przez kierownika urzędu stanu cywilnego w gminie, która przestała stanowić odrębny okręg rejestracji stanu cywilnego, za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 41. 1. Jeżeli została określona właściwość urzędu stanu cywilnego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego, w rejestrze stanu cywilnego likwiduje się urzędy stanu cywilnego właściwe dla gmin, które przestały stanowić odrębny okręg rejestracji stanu cywilnego, zmieniając ich status na zamknięty oraz zmieniając dane urzędu stanu cywilnego, który będzie właściwy dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego. Przepis § 39 stosuje się odpowiednio.

2. Przy likwidacji, o której mowa w ust. 1, w rejestrze stanu cywilnego dokonuje się przeniesienia roczników i ksiąg stanu cywilnego z likwidowanych urzędów stanu cywilnego do urzędu stanu cywilnego, który będzie właściwy dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego.

3. W przypadku, gdy została określona właściwość kilku urzędów stanu cywilnego w jednym okręgu rejestracji stanu cywilnego, roczniki oraz księgi stanu cywilnego utworzone dla aktów stanu cywilnego przeniesionych do rejestru stanu cywilnego podlegają kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który został wskazany w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy.

§ 42. Po przeniesieniu rocznika albo księgi stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego przechowywana jest informacja o urzędzie stanu cywilnego, z którego nastąpiło przeniesienie tego rocznika albo księgi.

§ 43. W rejestrze stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego zleca właściwemu kierownikowi urzędu stanu cywilnego w szczególności:

- 1) przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego;
- 2) dołączenie do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej;
- 3) przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego wraz z dołączeniem wzmianki dodatkowej do tego aktu albo zamieszczeniem przypisku przy tym akcie po jego przeniesieniu.

§ 44. Po przekazaniu zlecenia, o którym mowa w § 43, do właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego, kierownik urzędu stanu cywilnego, który skierował zlecenie otrzymuje w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o przekazaniu zlecenia do wskazanego urzędu stanu cywilnego.

§ 45. Decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, o której mowa w ustawie z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz. 1414 oraz z 2010 r. Nr 217, poz. 1427), przekazuje się w rejestrze stanu cywilnego do właściwych kierowników urzędów stanu cywilnego jako odwzorowanie cyfrowe, a jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu przekazuje się ją w tej formie.

§ 46. W przypadku wydawania dokumentów z rejestru stanu cywilnego dane zawarte w treści tych dokumentów zamieszcza się przy użyciu wielkich liter.

§ 47. 1. Datę sporządzenia dokumentu wydawanego z rejestru stanu cywilnego zamieszcza się w treści tego dokumentu cyframi arabskimi w kolejności dzień, miesiąc, rok.

2. Jeżeli ustawa określa termin ważności dokumentu wydawanego z rejestru stanu cywilnego datę ważności tego dokumentu zamieszcza się cyframi arabskimi w kolejności dzień, miesiąc, rok.

3. W przypadku wydawania z rejestru stanu cywilnego zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby, datę urodzenia, zawarcia małżeństwa, zgonu zamieszcza się w treści tego zaświadczenia słownie oraz w nawiasie cyframi arabskimi w kolejności dzień, miesiąc, rok. Przepis § 4 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku wydawania odpisu skróconego aktu stanu cywilnego albo zaświadczeń z rejestru stanu cywilnego daty w treści tych dokumentów zamieszcza się cyframi arabskimi, w kolejności dzień, miesiąc, rok.

5. Przepisy ust. 1 – 4 nie stosuje się do wydawania odpisów wielojęzycznych.

§ 48. W przypadku wydawania z rejestru stanu cywilnego odpisu aktu stanu cywilnego, w rubrykach przeznaczonych na zamieszczenie informacji o urzędzie stanu cywilnego i województwie zamieszcza się dane właściwe dla kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do przechowywania aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego.

§ 49. 1. W przypadku wydawania z rejestru stanu cywilnego odpisu skróconego aktu stanu cywilnego miejsce zdarzenia zamieszcza się w odpisie skróconym aktu stanu cywilnego w brzmieniu aktualnie obowiązującym, na podstawie uprzednio dołączonej wzmianki dodatkowej o zmianie nazwy miejscowości.

2. Na wniosek podmiotu, o którym mowa w art. 45 ustawy, w odpisie skróconym aktu stanu cywilnego wydawanym z rejestru stanu cywilnego, obok aktualnego brzmienia nazwy miejscowości, jeżeli jest ona różna od nazwy miejscowości z chwili sporządzenia aktu stanu cywilnego, zamieszcza się w nawiasie nazwę miejscowości z chwili sporządzenia aktu stanu cywilnego.

§ 50. Jeśli nie wypełniono pola w akcie stanu cywilnego przy wydawaniu z rejestru stanu cywilnego odpisu aktu stanu cywilnego w rubryce odpisu, która odpowiada danemu polu w akcie stanu cywilnego, zamieszcza się znak: „-”.

§ 51. 1. Po sporządzeniu aktu stanu cywilnego lub dołączeniu do aktu wzmianki dodatkowej rejestr stanu cywilnego przechowuje aktualne dane niezbędne do wydania odpisu skróconego aktu stanu cywilnego, w tym odpisu wielojęzycznego.

2. Przy wydawaniu z rejestru stanu cywilnego odpisu aktu stanu cywilnego nie ma możliwości wprowadzania zmian w treści odpisu, z zastrzeżeniem:

- 1) adnotacji dotyczącej opłaty skarbowej w zakresie wysokości uiszczonej opłaty;
- 2) adnotacji o ustaniu małżeństwa, jego unieważnieniu, ustaleniu nieistnienia małżeństwa, o separacji lub o zniesieniu separacji w odpisie skróconym aktu małżeństwa;
- 3) innych danych z aktu stanu cywilnego umieszczonych w odpisie wielojęzycznym aktu urodzenia lub odpisie wielojęzycznym aktu małżeństwa.

§ 52. W rejestrze stanu cywilnego przechowuje się informacje o wydanych z rejestru stanu cywilnego odpisach skróconych aktów stanu cywilnego, w tym odpisach

wielojęzycznych, w szczególności informację o treści odpisu, dacie jego wydania, kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który wydał odpis lub osobie upoważnionej do wydania odpisu wraz z nazwą urzędu stanu cywilnego właściwego dla kierownika urzędu stanu cywilnego lub osoby upoważnionej do wydania odpisu, a także informacje o wydanych z rejestru stanu cywilnego odpisach zupełnych aktów stanu cywilnego.

§ 53. 1. Zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa sporządza się w czterech egzemplarzach, z których trzy wydaje się osobom, które zamierzają zawrzeć małżeństwo, celem doręczenia duchownemu.

2. Zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, duchowny sporządza w trzech egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika urzędu stanu cywilnego sporządzającego akt małżeństwa w rejestrze stanu cywilnego, drugi dla małżonków, a trzeci pozostawia się w aktach jednostki organizacyjnej kościoła lub związku wyznaniowego, w której zawarto małżeństwo.

Rozdział 2

Sposób oznaczania w rejestrze stanu cywilnego aktów stanu cywilnego

§ 54. 1. Oznaczenie aktu stanu cywilnego jest nadawane w rejestrze stanu cywilnego z chwilą sporządzenia aktu urodzenia, małżeństwa albo zgonu.

2. Oznaczenie aktu stanu cywilnego składa się kolejno z:

- 1) siedmioznakowego identyfikatora miejscowości, w której siedzibę ma urząd stanu cywilnego właściwy dla okręgu rejestracji stanu cywilnego, zgodnego z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju;
- 2) dwuznakowego rozszerzenia identyfikatora, o którym mowa w pkt 1, umożliwiającego identyfikację urzędu stanu cywilnego w ramach gminy;
- 3) dwuznakowego symbolu rodzaju aktu stanu cywilnego;
- 4) czteroznakowego oznaczenia roku, w którym akt jest sporządzany;
- 5) maksymalnie sześćoznakowego unikalnego numeru aktu.

3. Unikalny numer aktu jest nadawany przez system teleinformatyczny, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego.

4. Z chwilą przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 123 ust. 2 lub art. 124 ustawy, jest nadawane w rejestrze stanu cywilnego nowe oznaczenie tego aktu. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Sposób prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego

§ 55. 1. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą.

2. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego oznacza się dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą i prowadzi się je w porządku chronologicznym.

§ 56. 1. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego sporządzone w formie dokumentu elektronicznego, akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego zamieszczone jako odwzorowanie cyfrowe oraz opisy dokumentów niesporządzonych w formie dokumentów elektronicznych, zamieszcza się w rejestrze stanu cywilnego przy akcie stanu cywilnego w porządku chronologicznym.

2. Dla zamieszczonych przy akcie stanu cywilnego akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego sporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego zamieszczonych jako odwzorowanie cyfrowe oraz opisów dokumentów niesporządzonych w formie dokumentów elektronicznych, przechowuje się w rejestrze stanu cywilnego informacje o:

- 1) postaci dokumentu;
- 2) rodzaju dokumentu;
- 3) dacie i oznaczeniu dokumentu;
- 4) nazwie organu, który sporządził dokument;
- 5) dacie i osobie, która zamieściła dokument przy akcie stanu cywilnego;
- 6) oznaczeniu aktu stanu cywilnego, którego dokument dotyczy.

§ 57. 1. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego sporządzone w formie dokumentu elektronicznego, akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentów elektronicznych zgromadzone w rejestrze stanu cywilnego jako odwzorowanie cyfrowe, a także zamieszczone w rejestrze stanu cywilnego opisy dokumentów niesporządzonych w formie dokumentów elektronicznych, dotyczące aktów stanu cywilnego posiadających status jawny oraz unieważniony, są w rejestrze stanu cywilnego dostępne dla kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu stanu cywilnego lub kierownika urzędu stanu cywilnego, który na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy, przejął

właściwość okręgu rejestracji stanu cywilnego, właściwego miejscowo wojewody oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego sporządzone w formie dokumentu elektronicznego, akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentów elektronicznych zgromadzone w rejestrze stanu cywilnego jako odwzorowanie cyfrowe, a także zamieszczone w rejestrze stanu cywilnego opisy dokumentów niesporządzonych w formie dokumentów elektronicznych, dotyczące aktów stanu cywilnego posiadających status nie podlegający ujawnieniu, są w rejestrze stanu cywilnego dostępne dla kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu stanu cywilnego lub kierownika urzędu stanu cywilnego, który na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy, przejął właściwość okręgu rejestracji stanu cywilnego oraz właściwego miejscowo wojewody.

3. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego sporządzone w formie dokumentu elektronicznego, zgromadzone w rejestrze stanu cywilnego jako odwzorowanie cyfrowe akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentów elektronicznych, a także zamieszczone w rejestrze stanu cywilnego opisy dokumentów niesporządzonych w formie dokumentów elektronicznych, dotyczące aktów stanu cywilnego, niezależnie od posiadanego statusu, sporządzonych w innym województwie, dla realizacji zadań powierzonych w ustawie, są dostępne w rejestrze stanu cywilnego dla wojewody innego niż właściwy miejscowo, jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu stanu cywilnego lub kierownik urzędu stanu cywilnego, który na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy, przejął właściwość okręgu rejestracji stanu cywilnego, udostępni akta zbiorowe temu wojewodzie. Przepis § 26 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

§ 58. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego zamieszcza się w rejestrze stanu cywilnego z chwilą sporządzenia aktu stanu cywilnego lub po jego sporządzeniu po dołączeniu do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej albo zamieszczeniu przy akcie przypisku.

§ 59. 1. Jeżeli wzmianka dodatkowa jest dołączana do aktu stanu cywilnego na podstawie innego aktu stanu cywilnego sporządzonego w rejestrze stanu cywilnego, nie wymaga się gromadzenia w aktach zbiorowych odpisu aktu stanu cywilnego, który stanowił podstawę tej wzmianki dodatkowej.

2. W przypadku, gdy przypisek jest zamieszczany przy akcie stanu cywilnego w wyniku sporządzenia w rejestrze stanu cywilnego aktu stanu cywilnego lub dołączenia do aktu stanu

cywilnego wzmianki dodatkowej, nie wymaga się gromadzenia w aktach zbiorowych dokumentu stanowiącego podstawę przypisku.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, gromadzi się w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, dotyczących danego aktu stanu cywilnego, adnotację zawierającą oznaczenie innego aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego. Adnotacji nie zamieszcza się, jeśli z treści wzmianki dodatkowej albo przypisku wynika to oznaczenie.

§ 60. Dokument zamieszczony omyłkowo w rejestrze stanu cywilnego w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego przy niewłaściwym akcie stanu cywilnego podlega usunięciu z tych akt zbiorowych.

§ 61. Jeśli matka dziecka nie potwierdziła w terminie, o którym mowa w art. 73 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, że mężczyzna, który złożył oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa dziecka jest ojcem dziecka, protokół potwierdzający złożenie oświadczenia koniecznego do uznania ojcostwa przez mężczyznę gromadzi się w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego dotyczących aktu urodzenia dziecka.

Rozdział 4

Sposób zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, wynoszonych poza urząd stanu cywilnego

§ 62. 1. Wyniesienie poza urząd stanu cywilnego akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, w przypadku zgody wojewody, odbywa się poprzez przekazanie akt zbiorowych przez upoważnionego pracownika albo poprzez nadanie jako przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529).

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego umieszcza się w opakowaniu wykonanym z materiałów chroniących przed uszkodzeniem mechanicznym, chemicznym lub biologicznym.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do wnoszenia poza urząd stanu cywilnego akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego w przypadku niebezpieczeństwa zagrażającego tym aktom, jeżeli tylko jest to możliwe.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 63. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

**MINISTER SPRAW
WEWNĘTRZNYCH**

za zgodność
pod względem prawnym
i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Krzysztof CHOIŃSKI

2014 -11- 0 6

UZASADNIENIE

I. Cel wydania rozporządzenia

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego, oznaczania w rejestrze stanu cywilnego aktów stanu cywilnego, prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego oraz zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, wnoszonych poza urząd stanu cywilnego, stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2014 r. – *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz. U.), zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z którym minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób: prowadzenia rejestru stanu cywilnego, oznaczania w rejestrze stanu cywilnego aktów stanu cywilnego, prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego w przypadku, o którym mowa w art. 27 ust. 3 ustawy, uwzględniając konieczność zapewnienia kompletności danych zawartych w rejestrze stanu cywilnego i ich przejrzystości, sprawnego funkcjonowania rejestru stanu cywilnego, ochrony danych osobowych i mając na względzie szczególny charakter akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Kwestie opisane w projektowanym rozporządzeniu były dotychczas częściowo uregulowane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w *sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów* (Dz. U. Nr 136 poz. 884, z późn. zm.), które było wydane w oparciu o art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1986 r. – *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 212 poz. 1264, z późn. zm.). W dotychczasowym stanie prawnym zagadnienie informatyzacji rejestracji stanu cywilnego w sposób marginalny normuje przepis § 17 ww. aktu wykonawczego, który przewidując możliwość prowadzenia przez kierownika urzędu stanu cywilnego rejestracji stanu cywilnego w systemie komputerowym, traktuje ten sposób rejestracji jedynie jako wspomaganie rejestracji prowadzonej w postaci papierowej. Korzystanie z takiej aplikacji nie jest obligatoryjne. Dodatkowym problemem jest fakt, iż obecnie działający system komputerowy, jeżeli jest w nim prowadzona rejestracja, pozwala wyłącznie na gromadzenie informacji zawartych w aktach stanu cywilnego danego urzędu stanu cywilnego.

Obowiązujące rozporządzenie przewidywało ewidencjonowanie poszczególnych zdarzeń z zakresu stanu cywilnego w księgach stanu cywilnego, składających się z aktów stanu cywilnego sporządzanych na luźnych papierowych kartach i następnie gromadzonych w księdze zawierającej najwyżej 500 aktów.

Z dniem 1 stycznia 2015 r. wejdzie w życie ustawa – *Prawo o aktach stanu cywilnego*. Zgodnie z art. 5 ust. 1 w związku z art. 147 ustawy, docelowo wszystkie zdarzenia z zakresu stanu cywilnego będą podlegały ewidencjonowaniu wyłącznie w rejestrze stanu cywilnego prowadzonym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w dedykowanym systemie teleinformatycznym. Konieczność wydania przedmiotowego rozporządzenia jest zatem następstwem odejścia w nowej ustawie od prowadzenia rejestracji w postaci papierowej na rzecz rejestrowania zdarzeń z zakresu stanu cywilnego w postaci elektronicznej. W świetle powyższego zaistniała potrzeba wydania rozporządzenia, którym

określony zostanie sposób prowadzenia rejestru stanu cywilnego. Ponadto nowa teleinformatyczna formuła centralnego rejestru umożliwi dokonanie oznaczenia aktów stanu cywilnego i roczników w rejestrze stanu cywilnego, co przyczyni się do szybszego dostępu do gromadzonych w systemie danych. Dotychczasowe rozporządzenie dopuszczało równoczesne prowadzenie rejestracji stanu cywilnego w postaci papierowej oraz w systemie komputerowym, z zastrzeżeniem, że dane zgromadzone w aplikacji komputerowej mogły być przekazywane jedynie do organu gminy właściwego w sprawach ewidencji ludności i ograniczone tylko do tych zawartych w odpisach skróconych aktów stanu cywilnego.

Na korzyść projektowanej regulacji przemawia również fakt, że rejestr stanu cywilnego obsługiwany przez system teleinformatyczny pozwoli na zmniejszenie kosztów ponoszonych przez organy, a związanych z obowiązkiem utrwalania i przekazywania danych w formie papierowej.

Ustawa wyznacza zatem zakres danych, które mają być umieszczane w rejestrze stanu cywilnego, a akt wykonawczy ma stanowić podstawę prawną dla prowadzenia tego rejestru i oznaczania w nim aktów stanu cywilnego.

II. Zakres regulacji

Uwzględniając zakres materii przekazanej do uregulowania w przedmiotowym rozporządzeniu, w projekcie rozporządzenia zostały wyodrębnione rozdziały zgodnie z systematyką przepisu upoważniającego.

Rozdział 1 projektowanego rozporządzenia dotyczy sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego. Elementarną regułą prowadzenia rejestru stanu cywilnego będzie używanie w rejestrze stanu cywilnego wielkich liter. Wielkie litery obejmą w rejestrze stanu cywilnego wszelkie wpisy. Projektodawca świadomie nie zawęży stosowania wielkich liter wyłącznie w odniesieniu do aktów stanu cywilnego. W strukturze rejestru stanu cywilnego będą gromadzone nie tylko akty stanu cywilnego, których integralną część stanowią wpisy o urodzeniu, małżeństwie albo zgonie wraz z treścią późniejszych wpisów wpływających na treść lub ważność aktu stanu cywilnego dołączanych w formie wzmianek dodatkowych, ale w rejestrze stanu cywilnego będą umiejscowione również wpisy w rejestrze uznań, czy też wreszcie określone informacje przy samym akcie stanu cywilnego, np.: przypiski. Pojęcie wpisu zostało zatem wprowadzone jako kategoria bardziej miarodajna i odzwierciedlająca regułę, że wszystkie dane w rejestrze stanu cywilnego mają być wpisywane dużymi literami. W dotychczas obowiązujących przepisach istniał jedynie ogólny wymóg, aby akt stanu cywilnego został sporządzony starannie i czytelnie, zaś pisownia poszczególnych wyrazów nie mogła budzić wątpliwości i miała być zgodna z obowiązującą normą ortograficzną. Mając na uwadze, że rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w *sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów* dopuszczało sporządzanie aktów stanu cywilnego pismem ręcznym, maszynowym lub przy wykorzystaniu systemu komputerowego, kierownicy urzędów stanu cywilnego stosowali małe i wielkie litery. Natomiast już dzisiaj funkcjonujące centralne zbiory gromadzące dane z zakresu ewidencji ludności (zbiór PESEL) i dowodów osobistych (Ogólnokrajowa Ewidencja Wydanych i Unieważnionych Dowodów Osobistych), które 1 stycznia 2015 r. staną się rejestrem PESEL i Rejestrem Dowodów Osobistych, umożliwiają zamieszczanie danych osobowych w systemie wyłącznie wielkimi literami. Zasadniczym celem projektowanej

regulacji jest zatem zapewnienie prawidłowej aktualizacji rejestru PESEL w zakresie stanu cywilnego, która będzie mogła być dokonywana przez kierownika urzędu stanu cywilnego z poziomu rejestru stanu cywilnego. Zważywszy, że idea wielkich liter jest rozwiązaniem stosowanym w całym Systemie Rejestrów Państwowych, aby mogło dojść do właściwej komunikacji i przekazywania danych pomiędzy tymi rejestrami, należało przewidzieć rozwiązania odnoszące się do sposobu zapisu danych w rejestrze stanu cywilnego.

Transformacja modelu prowadzenia rejestracji stanu cywilnego z papierowej na elektroniczną, dokonywaną w rejestrze stanu cywilnego, powoduje, że istotnym dla sposobu prowadzenia tego rejestru stało się określenie, w jaki sposób ma następować uwierzytelnianie rejestrowania stanu cywilnego w formie aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego, utrzymywanym centralnie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Dotychczasowe regulacje, podporządkowane koncepcji aktów stanu cywilnego w postaci papierowej, przewidywały złożenie przez kierownika urzędu stanu cywilnego własnoręcznego podpisu pod aktem niezwłocznie po jego sporządzeniu oraz odcisnięcie pod podpisem pieczęci ze swoim imieniem i nazwiskiem. W przypadku sporządzenia i podpisania aktu przez wójta, burmistrza (prezydenta), zastępcę kierownika urzędu stanu cywilnego odciskana była pieczęć z imieniem, nazwiskiem oraz pełnioną funkcją. Dodatkowo dla ważności aktu istotne było podpisanie go przez osoby zgłaszające urodzenie, zgon lub zamierzające zawrzeć małżeństwo, z wyjątkiem urodzenia lub zgonu zgłaszanego przez szpital lub inny zakład, oraz przez inne osoby uczestniczące w czynności rejestracji stanu cywilnego, tj.: pełnomocników, świadków, biegłych lub tłumaczy. Z oczywistych przyczyn tego typu regulacje nie mają racji bytu w ramach elektronicznej rejestracji stanu cywilnego. Niemniej, uwzględniając, że ustawa upoważniająca utrzymuje zasadę, że akty stanu cywilnego mają stanowić wyłączny dowód zdarzeń w nim stwierdzonych oraz wskazuje, że akt stanu cywilnego powstaje w rejestrze stanu cywilnego z chwilą dokonania wpisu o urodzeniu, małżeństwie albo zgonie, przesądzono, że sporządzenie aktu stanu cywilnego, a także dołączanie do niego wzmianek dodatkowych, wymaga szczególnego działania właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego związanego z uwierzytelnieniem dokonywanej w rejestrze stanu cywilnego czynności za pomocą certyfikatu cyfrowego przechowywanego na karcie mikroprocesorowej zabezpieczonej PIN-em wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Obsługę Ministra Spraw Wewnętrznych w zakresie wydawania ww. kart zapewnia Centrum Certyfikacji Dokumentów działające w strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Ponieważ wpisy w rejestrze uznań, stanowiącym jedną z funkcjonalności rejestru stanu cywilnego, będą pozwalały kierownikowi urzędu stanu cywilnego przy dokonywaniu czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, tj.: przy sporządzaniu aktu urodzenia, prawidłowo ustalić stan cywilny dziecka w zakresie jego pochodzenia od ojca, analogiczne rozwiązania zostały przyjęte w odniesieniu do wpisów w rejestrze uznań. Pod pojęciem kierownika urzędu stanu cywilnego należy rozumieć także jego zastępcę. Zważywszy jednak, że unormowania ustawy przypisują zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego uprawnienia i obowiązki analogiczne do tych, które posiada kierownik urzędu stanu cywilnego, nie ma potrzeby określać, że w przypadku, gdy akt stanu cywilnego sporządza zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego, to dokonuje on uwierzytelnienia czynności w rejestrze stanu cywilnego.

Kierownik urzędu stanu cywilnego sporządzający akt stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego musi mieć pewność, że po uwierzytelnieniu tej czynności odpowiedni wpis „odłożył się” w rejestrze stanu cywilnego, a tym samym zdarzenie zostało zarejestrowane w odpowiednim czasie i formie. Z tych przyczyn przyjęto, że po sporządzeniu aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego otrzyma z rejestru

zwrotną informację potwierdzającą sporządzenie aktu, przedstawiającą dodatkowo jego treść. Gdyby się bowiem okazało, że w tym akcie zostały zamieszczone dane niezgodne np.: z danymi zawartymi w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, dotyczących tego aktu, akt stanu cywilnego wymagałby sprostowania w trybie przewidzianym w ustawie.

Skoro rejestracja stanu cywilnego następuje w rejestrze stanu cywilnego w formie aktów stanu cywilnego, to z perspektywy prowadzenia rejestru istotne jest określenie, w jakim formacie mają być zapisywane daty w aktach stanu cywilnego. Daty urodzenia, zawarcia małżeństwa, zgonu oraz znalezienia zwłok będą zamieszczone w akcie stanu cywilnego zgodnie z regułą podwójnego zapisu, tj.: słownie i w nawiasie cyframi arabskimi w formacie: dzień, miesiąc, rok. Przepis ten w istocie zawiera powtórzenie treści obecnego § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. *w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów*, z modyfikacją dotyczącą rozszerzenia powołanej reguły również na datę znalezienia zwłok. Utrzymanie status quo w zakresie zapisu dat zdarzeń jest uzasadnione zachowaniem jednolitości pomiędzy aktami stanu cywilnego sporządzanymi w rejestrze stanu cywilnego a utrwalonymi na nośniku papierowym aktami stanu cywilnego przenoszonymi do rejestru stanu cywilnego. W praktyce niewykluczone są sytuacje, że przy dualnym systemie zapisu dat zdarzeń, w papierowym akcie stanu cywilnego data w formacie cyfrowym jest odmienna od daty słownej i akt stanu cywilnego wymaga sprostowania. Wyjątkowo, gdy w dokumentach stanowiących podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego data zdarzenia będzie figurowała jako okres tego zdarzenia, uprawnione będzie wprowadzenie do aktu stanu cywilnego tego okresu jako daty zdarzenia. Sytuacja taka jest nieodosobniona zwłaszcza w przypadku transkrybowanych zagranicznych aktów zgonu, zatem rejestr stanu cywilnego musi być przygotowany do obsługi tego rodzaju przypadków. Pozostałe daty będą zapisywane w akcie stanu cywilnego wyłącznie cyframi arabskimi, z wyjątkiem miesiąca, dla którego będzie prowadzony zapis słowny. Wiek osoby będzie umieszczany w akcie stanu cywilnego jedynie w przypadku wystąpienia przeszkody w ustaleniu dat w rodzaju: urodzenia rodziców dziecka, urodzenia osób, które zawarły małżeństwo oraz urodzenia osoby zmarłej. Wprowadzenie uszczegółowionych zapisów usunie luki interpretacyjne, które pojawiały się na tle stosowania dotychczasowego aktu wykonawczego oraz ujednolici reguły zapisu.

W obowiązującym obecnie stanie prawnym dopuszczalna jest tradycyjna pisownia nazwisk, używana przez osobę noszącą określone nazwisko. Imiona i nazwiska wpisywane są w ich pełnym brzmieniu, bez skrótów. Reguła zamieszczania w akcie stanu cywilnego nazwisk i imion osób w ich pełnym brzmieniu, oczywista do zastosowania w przypadku aktów stanu cywilnego w postaci papierowej, została uwzględniona również w elektronicznym rejestrze stanu cywilnego. Akty stanu cywilnego sporządzane i przechowywane przez kierownika urzędu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego jako wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych powinny uwzględniać, że imię i nazwisko, stanowią element stanu cywilnego i indywidualizują konkretną osobę w obrocie prawnym a fakty kształtujące stan cywilny osoby mogą dotyczyć także cudzoziemców. Biorąc zatem w szczególności pod uwagę, przepis art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. – *Prawo prywatne międzynarodowe* (Dz. U. Nr 80, poz. 432 oraz z 2014 r. poz. 827), który przyznaje pierwszeństwo prawu ojczystemu w zakresie imion i nazwiska osoby fizycznej, a także uwzględniając zasady ustalania pisowni imion i nazwisk cudzoziemców przewidziane w ustawie upoważniającej, rejestr stanu cywilnego powinien być prowadzony w taki sposób,

który zagwarantuje możliwość wpisania wszystkich imion i członów nazwiska osoby fizycznej.

W rozporządzeniu szczegółowo wskazano, że w sytuacji gdy ustawa wymaga, żeby akt stanu cywilnego, sporządzany w rejestrze stanu cywilnego zawierał nazwisko i nazwisko rodowe rodziców, dane te będą zamieszczane, o ile będzie możliwe ich ustalenie. Wskazany przepis obejmuje sytuacje, gdy nie będzie możliwości ustalenia i weryfikacji wskazanych danych na chwilę sporządzenia aktu stanu cywilnego, np.: w przypadku sporządzania aktu zgonu na podstawie protokołu zgłoszenia zgonu, gdy osoba zgłaszająca zgon, z racji tego, że dobrowolnie zobowiązała się do pochowania zwłok ludzkich, nie zna danych dotyczących nazwiska bądź nazwiska rodzowego rodziców osoby zmarłej, a danych tych nie ma w rejestrze stanu cywilnego, czy w rejestrze PESEL. Ponadto obce porządki prawne mogą nie wyróżniać nazwiska, czy nazwiska rodowego jako cech indywidualizujących osobę. Z tych też względów, dla prowadzenia rejestru stanu cywilnego, w którym akty stanu cywilnego podlegają gromadzeniu, ważne jest, żeby określić, co należy zrobić przy sporządzaniu aktu stanu cywilnego z polem przeznaczonym na zamieszczenie danych dotyczących nazwiska i nazwiska rodowego rodziców. W § 5 ust. 3 rozporządzenia określono kolejność zamieszczania, jeśli ustawa tego wymaga, imienia (imion) w treści wpisu o zdarzeniach w rodzaju: urodzenie, małżeństwo albo zgon. Będą one figurowały w następującym porządku: imię pierwsze, imię drugie, imiona kolejne. W obecnym stanie prawnym przywołane kwestie nie były uregulowane, niemniej wpisują się one w transformację modelu prowadzenia rejestracji stanu cywilnego z papierowej na elektroniczną.

Na podstawie § 6 projektowanego rozporządzenia nazwa miejscowości położonej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, o pisowni ustalonej przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, będzie wprowadzona do aktu w wersji transkrybowanej w alfabecie łacińskim. Jest to istotna zmiana w stosunku do aktualnego stanu prawnego, dotychczas nazwa takiej miejscowości zamieszczana była w akcie stanu cywilnego lub jego odpisie w pisowni oryginalnej w alfabecie łacińskim. Fakultatywne było umieszczanie nazwy państwa obok nazwy miejscowości. Rola projektowanego przepisu dla sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego, a zatem też sposobu sporządzania w nim aktów stanu cywilnego, jest o tyle istotna, że zeszyty Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej przewidują różną pisownię nazw miejscowości, zarówno w formie transliteracji i transkrypcji i dlatego też należało rozstrzygnąć, jaką formę należy stosować przy sporządzaniu aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego.

W § 7 ust.1 projektowanego rozporządzenia określono, że w przypadku niemożności ustalenia danych podlegających zamieszczeniu w akcie stanu cywilnego pola możliwe do wypełnienia tekstem, pozostawia się puste. Dotychczas w aktach stanu cywilnego sporządzanych w postaci papierowej wolne miejsca w poszczególnych rubrykach aktu, w tym w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie uwag, były przekreślane, aby uniemożliwić dokonywanie jakichkolwiek modyfikacji w treści aktu. Z kolei do treści wzmianki ustalonej zgodnie z odnośnymi przepisami ustawy i dołączanej do aktu, w miejsce dotychczasowych danych drugiego z rodziców, jeśli przysposabia osoba niepozostająca w związku małżeńskim lub małżonek przysposabia dziecko niepochodzące od drugiego małżonka, będą wpisywane imię, nazwisko oraz nazwisko rodowe rodzica dziecka.

Dalsze przepisy rozporządzenia określają zakres informacji, które będą przechowywane lub zamieszczane przy akcie stanu cywilnego. W § 8 rozporządzenia dopuszczonym zostało

umieszczenie przy sporządzanym akcie stanu cywilnego informacji niepodlegających zawarciu w tym akcie lub przy tym akcie, a przekazywanych przez tego kierownika do rejestru PESEL. W przypadku urodzenia będzie to dotyczyło np.: stanu cywilnego osoby. Z kolei zgodnie z § 9 projektu rozporządzenia, informacja o obywatelstwie osoby, której akt dotyczy, będzie pochodziła z chwili sporządzenia tego aktu. Zważywszy, że po sporządzeniu aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego oraz dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu będą w rejestrze stanu cywilnego przechowywane aktualne dane niezbędne do wydania odpisu skróconego aktu stanu cywilnego, w tym odpisu wielojęzycznego, o którym mowa w Konwencji nr 16 *dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego*, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 września 1976 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 166, poz. 1735), a sam odpis przed jego wydaniem z rejestru co do zasady nie będzie podlegał modyfikacjom w warunkach odmiejscowienia wydawania tych dokumentów, koniecznym stało się gromadzenie przy akcie dodatkowych danych w zakresie niezbędnym do wydania wielojęzycznego odpisu skróconego aktu stanu cywilnego, o ile będzie można je ustalić, a ustawa nie wymaga ich zamieszczania w akcie stanu cywilnego (§ 10 projektu rozporządzenia). Tytułem przykładu, przywołana Konwencja nr 16 do zakresu danych zamieszczanych w wielojęzycznym odpisie skróconym aktu zgonu zalicza płeć, przy czym informacja ta nie jest wpisywana do aktu zgonu. Co więcej, art. 5 zdanie 2 ww. umowy międzynarodowej, której Polska jest stroną, przewiduje, że w odpisie wielojęzycznym po nazwie każdej miejscowości wymienionej w odpisie wpisuje się nazwę państwa, w którym się ona znajduje, jeśli nie jest to państwo, w którym wydano odpis.

Uwzględniając, że numer PESEL będzie przechowywany przy akcie stanu cywilnego w celu zapewnienia unikalnej identyfikacji osoby i będzie miał znaczenie w kontekście komunikacji systemów teleinformatycznych i aktualizacji danych w ramach Systemu Rejestrów Państwowych, w § 11 projektowanego rozporządzenia wskazano, że w przypadku zmiany numeru PESEL dokonywanej po sporządzeniu aktu stanu cywilnego w związku ze sprostowaniem daty urodzenia, zmianą płci lub nadaniem numeru PESEL na skutek omyłki organu administracji publicznej mającej wpływ na numer PESEL lub wprowadzenia w błąd organu administracji publicznej co do tożsamości osoby, zamieszcza się nowy numer. Zasadniczo, jeżeli przy aktach stanu cywilnego dotychczasowy numer PESEL był przechowywany, to po dołączeniu wzmianki dodatkowej do aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego, np.: dotyczącej zmiany płci, wskazana wzmianka zainicjuje automatyczną aktualizację rejestru PESEL, a nowy numer PESEL zostanie przez system teleinformatyczny, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, zamieszczony przy wszystkich aktach stanu cywilnego danej osoby zgromadzonych w rejestrze stanu cywilnego w miejsce dotychczas zamieszczonego numeru PESEL (zastąpi dotychczasowy nr PESEL). Możliwe będzie również manualne wprowadzenie lub modyfikacja zamieszczonego przy akcie stanu cywilnego numeru PESEL. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że aktualny numer PESEL w sposób wystarczający gwarantuje unikalną identyfikację osoby i komunikację między rejestrem stanu cywilnego i rejestrem PESEL, dlatego też w rejestrze stanu cywilnego, przeznaczonym stricte do dokonywania rejestracji stanu cywilnego, nie będą przechowywane poprzednie numery PESEL.

W dalszej części projektowanego rozporządzenia, przewidziano sprawdzenie zasobów rejestru uznań przed sporządzeniem aktu urodzeniu dziecka niepochodzącego z małżeństwa (§ 12 rozporządzenia). Powyższy przepis, bazując na rejestrze uznań jako jednej z funkcjonalności rejestru stanu cywilnego, pozwala przy sporządzaniu aktu urodzenia prawidłowo ustalić stan cywilny dziecka w zakresie jego pochodzenia od ojca. Będzie to zwłaszcza istotne, gdy kierownik urzędu stanu cywilnego będzie sporządzał akt urodzenia

dziecka z urzędu jedynie na podstawie karty urodzenia lub karty martwego urodzenia. Kierownik urzędu stanu cywilnego zamieści w rejestrze uznań informację, że przy składaniu przez mężczyznę oświadczenia koniecznego do uznania ojcostwa, matka dziecka, z racji jej absencji przy realizacji tej czynności, nie potwierdziła faktu pochodzenia dziecka od tego mężczyzny (§ 14 ust. 1 projektu rozporządzenia). Jednocześnie rejestruje się datę, do upływu której matka dziecka będzie mogła złożyć oświadczenie, że mężczyzna potwierdzający ojcostwo jest ojcem dziecka. W przypadku niepoświadczenia przez matkę dziecka, w okresie 3 miesięcy od chwili złożenia oświadczenia przez mężczyznę uznającego ojcostwo, faktu pochodzenia dziecka od tego mężczyzny, system teleinformatyczny, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego dokona automatycznej rejestracji braku ważności uznania ojcostwa dziecka i powiadomi o tym w rejestrze stanu cywilnego kierownika urzędu stanu cywilnego, który dokonał rejestracji oświadczenia mężczyzny koniecznego do uznania ojcostwa dziecka. Celem zapewnienia skutecznego obiegu protokołów uznania ojcostwa dziecka, które docelowo powinny być włączone do aktu urodzenia dziecka i ułatwienia kierownikom urzędów stanu cywilnego wykonywania ustawowego obowiązku przekazywania ww. protokołów, zwłaszcza w przypadku, gdy uznanie ojcostwa dziecka następuje przed urodzeniem tego dziecka, wprowadzono rozwiązania gwarantujące kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który zarejestrował uznanie w rejestrze uznań wiedzę, że akt urodzenia dziecka został już sporządzony (§ 15 projektu rozporządzenia) i w związku z tym będzie aktywizował się obowiązek przesłania protokołu dokumentującego uznanie ojcostwa dziecka.

Na podstawie § 16 projektu rozporządzenia, ważność aktu stanu cywilnego będzie oznaczana w rejestrze stanu cywilnego za pomocą nadanego mu statusu. W rozporządzeniu przewidziano, że status jawny aktu jest równoznaczny z sytuacją, gdy do aktu stanu cywilnego nie została dołączona wzmianka dodatkowa wpływająca na jego ważność. Z kolei akt stanu cywilnego z dołączoną wzmianką dodatkową wpływającą na jego ważność, może zostać opatrzony następującymi statusami: unieważniony, nie podlegający ujawnieniu albo skreślony. Status „skreślony” będzie nadawany tylko w przypadku, gdy akt stanu cywilnego sporządzony w księdze stanu cywilnego prowadzonej w oparciu o dotychczasowe przepisy będzie migrowany do rejestru stanu cywilnego prowadzonego w systemie teleinformatycznym, zgodnie z art. 123 ust. 2 lub art. 124 ustawy. Status aktu będzie podlegał zmianie na unieważniony lub nie podlegający ujawnieniu w przypadkach wskazanych w ustawie. Podkreślenia wymaga, że przyporządkowanie aktowi stanu cywilnego statusu nie stanowi oznaczenia aktu, gdyż status aktu nie indywidualizuje tego aktu spośród innych aktów stanu cywilnego zgromadzonych w rejestrze stanu cywilnego. Status aktu ma natomiast znaczenie choćby z perspektywy przyjętych w ustawie reguł udostępniania aktów stanu cywilnego z rejestru stanu cywilnego, np.: z aktu stanu cywilnego o statusie unieważniony system teleinformatyczny, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, pozwoli wygenerować jedynie odpis zupełny tego aktu, gdyż ustawa nie zezwala na wydawanie odpisów skróconych z aktów unieważnionych.

W dalszej części projektowanego rozporządzenia zostały rozwinięte i uszczegółowione zasady dołączania wzmianek dodatkowych do aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego. Przede wszystkim dołączanie wzmianki dodatkowej będzie uwarunkowane uprzednim wskazaniem rodzaju i nazwy wzmianki oraz podstawy jej dokonania. Przy dołączaniu do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej zmieniającej treść tego aktu, podawane będą dane podlegające zmianie, w odniesieniu do wzmianki wpływającej na ważność aktu stanu cywilnego, w oparciu o nazwę wzmianki dodatkowej, przypisywany będzie do aktu nowy status, a w przypadku wzmianki dodatkowej unieważniającej inną wzmiankę wskazywana będzie wzmianka podlegająca unieważnieniu.

Zgodnie z § 21 projektowanego rozporządzenia, wzmianka dodatkowa została podzielona na trzy części, tj. część edytowalną przed sporządzeniem wzmianki dodatkowej, część nieedytowalną, która będzie zawierała dane, które ulegają zmianie w treści aktu oraz dodatkową część, przeznaczoną na wprowadzenie informacji niezawartych w pozostałych częściach. W praktyce oznacza to, że gdy będą podstawy np. do dołączenia do aktu urodzenia dziecka wzmianki dodatkowej o zmianie imienia (imion) dziecka w ciągu 6 miesięcy od sporządzenia aktu urodzenia tego dziecka, która niewątpliwie wpływa na treść sporządzonego w rejestrze stanu cywilnego aktu urodzenia, gdyż powoduje zmianę stanu cywilnego w zakresie imienia (imion) dziecka, po określeniu w rejestrze stanu cywilnego rodzaju wzmianki dodatkowej, wypełniany będzie formularz wzmianki dodatkowej, po czym na jego podstawie wygeneruje się treść tej wzmianki. Wygenerowana treść wzmianki w zakresie części edytowalnej będzie mogła być dowolnie modyfikowana i dostosowana do potrzeb kierownika urzędu stanu cywilnego, niezależnie od danych wprowadzonych na formularzu wzmianki dodatkowej, zaś część nieedytowalna, która w omawianym przykładzie będzie zawierała nowe imiona dziecka, przyjmie formułę: „w miejsce dotychczasowych danych zamieszcza się: imię : <imię lub imiona dziecka z formularza wzmianki dodatkowej>”. Dane zawarte w części nieedytowalnej nie będą mogły być zmieniane, chyba, że przed dołączeniem wzmianki do aktu stanu cywilnego nastąpi powrót do formularza wzmianki dodatkowej i z tego poziomu nastąpi zmiana wpisanych danych. Fundamentalne znaczenie dla wyróżnienia części niepodlegającej edycji miało przy tym dopuszczenie możliwości zasilania rejestru PESEL o zdarzenia z zakresu rejestracji stanu cywilnego przez kierownika urzędu stanu cywilnego za pośrednictwem rejestru stanu cywilnego. Powyższe oznacza, że o wyróżnieniu części nieedytowalnej wzmianki dodatkowej zdecydowała konieczność zachowania tożsamości danych zapisanych w treści wzmianki dodatkowej z danymi, które na podstawie sporządzonej wzmianki za pośrednictwem rejestru stanu cywilnego kierownik urzędu stanu cywilnego przekazuje do rejestru PESEL.

Przepis § 22 projektowanego rozporządzenia, w odniesieniu do określonej kategorii wzmianek (wzmianka dodatkowa stwierdzająca fakt uznania ojcostwa dziecka, wzmianka dodatkowa o ustaniu małżeństwa przez śmierć oraz wzmianka dołączana do dotychczasowego aktu zgonu osoby o nieustalonej tożsamości w przypadku zidentyfikowania tej zmarłej osoby), dopuszcza zainicjowanie wprowadzenia zmiany w akcie przez kierownika urzędu stanu cywilnego, który dokonał czynności mającej wpływ na ten akt.

Kolejne przepisy rozporządzenia dotyczą zasad zamieszczania przypisków przy akcie stanu cywilnego przechowywanym w rejestrze stanu cywilnego. Zamieszczenie przy akcie stanu cywilnego przypisku będzie polegało na wybraniu w rejestrze odpowiedniej treści przypisku. Taka formuła zamieszczania przypisków jest determinowana zmianami w ustawie z dnia 24 września 2010 r. *o ewidencji ludności*, które dopuszczają aktualizację rejestru PESEL w oparciu o przypisek. Zamieszczenie przypisku do aktu stanu cywilnego będącego we właściwości innego kierownika urzędu stanu cywilnego, będzie powodowało, że w rejestrze stanu cywilnego, kierownik urzędu stanu cywilnego, który jest właściwy dla danego aktu stanu cywilnego otrzyma powiadomienie o zamieszczeniu przy akcie przypisku. Powiadomienie takie jest o tyle konieczne, gdyż zamieszczanie przypisków przy aktach stanu cywilnego, w związku z brzmieniem art. 25 ust. 2 ustawy, zostało odmiejscowione, tzn. nie podlega właściwości miejscowej. Innymi słowy, przypisek, niezależnie od tego, który kierownik urzędu stanu cywilnego jest właściwy dla danego aktu, może być zamieszczony przy tym akcie, przez innego kierownika urzędu stanu cywilnego, tj.: tego, który sporządził inny akt stanu cywilnego lub dołączył do innego aktu stanu cywilnego wzmiankę dodatkową, które skutkują koniecznością zamieszczenia przypisku.

Uwzględniając, iż w praktyce może dojść do sytuacji, że przypisek przez omyłkę zostanie zamieszczony przy niewłaściwym akcie stanu cywilnego, sformułowany został dalszy sposób postępowania z tym przypiskiem w rejestrze stanu cywilnego. Określonym zostało mianowicie, że kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy dla aktu, przy którym przypisek został błędnie zamieszczony, będzie dokonywał usunięcia tego przypisku. Zważywszy, że przypiski są przechowywane przy akcie, a zatem mogą stać się treścią zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby, nie ma potrzeby przechowywania przy akcie omyłkowo zamieszczonych przypisków.

Z uwagi na zawartą w wytycznych do wydania projektowanego rozporządzenia przesłankę ochrony danych osobowych, w projektowanych przepisach określony został sposób, w jaki rejestr stanu cywilnego jest zabezpieczony przed nieuprawnionym dostępem, czego wyraz stanowią w odniesieniu do aktów stanu cywilnego zgromadzonych w rejestrze - przepisy § 26, zaś w odniesieniu do akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego w postaci elektronicznej – regulacje § 57 projektu rozporządzenia. Uzasadnienia dla tego typu regulacji dostarcza ustawa, która zawęża obowiązek ujawniania unieważnionych aktów stanu cywilnego wraz z wyłączeniem odmiejszczenia wydawania odpisów zupełnych z tego typu aktów, a także zaostrza rygory ustanowione dla udostępniania aktów, do których dołączono wzmiankę dodatkową wpływającą na ważność aktu, a dla określania ram sprawowanego nadzoru odwołuje się do kryterium terytorialności.

Zgodnie z § 27 ust. 1 projektu rozporządzenia, po przekazaniu przez podmiot wykonujący działalność leczniczą karty urodzenia lub karty martwego urodzenia niezwłocznie oznacza się w rejestrze datę sporządzenia karty. Wskazane rozwiązanie usprawni pracę kierownika urzędu stanu cywilnego, gdyż po bezskutecznym upływie terminu na zgłoszenie urodzenia dziecka, kierownik właściwy do sporządzenia aktu urodzenia otrzyma w rejestrze stanu cywilnego powiadomienie o konieczności sporządzenia aktu urodzenia z urzędu. W rejestrze stanu cywilnego rejestruje się również datę, do której ważne jest zapewnienie o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (§ 28 projektu rozporządzenia).

Kolejne przepisy projektowanego rozporządzenia mają charakter porządkowy, gdyż wskazują w jaki sposób w rejestrze stanu cywilnego grupuje się gromadzone w nim akty stanu cywilnego w zależności od tego, czy są to akty stanu cywilnego sporządzone w rejestrze, czy też do niego przeniesione na podstawie art. 123 ust. 2 albo art. 124 ustawy.

Akty stanu cywilnego, które zostały sporządzone w rejestrze stanu cywilnego w ramach elektronicznej rejestracji stanu cywilnego w celach porządkowych będą grupowane w roczniki. Roczniki urodzeń, małżeństw oraz zgonów będą otwierane i zamykane odrębnie dla każdego roku kalendarzowego i okręgu rejestracji stanu cywilnego. Roczniki będą otwierane i zamykane w każdym następującym po sobie roku kalendarzowym, zamknięcie rocznika nie będzie miało wpływu na możliwość dokonywania operacji w rejestrze, polegających na dołączaniu do aktów stanu cywilnego wzmianek dodatkowych, zamieszczania przy tych aktach przypisków, czy dołączania dokumentów do akt zbiorowych. Konsekwencją zamknięcia rocznika będzie brak możliwości sporządzenia dla danego roku aktu stanu cywilnego. Rocznik stanu cywilnego będzie miał specjalne oznaczenie, zapewniające jego unikalność.

Odmienne rozwiązanie zostało przyjęte dla aktów stanu cywilnego, które nie stanowią bieżącej rejestracji stanu cywilnego, a z punktu widzenia rejestru stanu cywilnego mają charakter historyczny, gdyż są przenoszone do rejestru stanu cywilnego z papierowych ksiąg stanu cywilnego na podstawie art. 123 ust. 2 bądź art. 124 ustawy. Co prawda ustawa dla aktów stanu cywilnego, które stanowią rejestrację zdarzeń mających miejsce w ramach elektronicznej rejestracji stanu cywilnego, rezygnuje z instytucji ksiąg stanu cywilnego, niemniej rozwiązanie to trudne byłoby do zaimplementowania dla aktów stanu cywilnego w postaci papierowej sporządzanych dotychczas w księgach stanu cywilnego. Ustawa zasadniczo nie stawia ograniczeń czasowych co do daty sporządzenia aktów stanu cywilnego, które objęte są przeniesieniem do postaci elektronicznej w rejestrze stanu cywilnego, zastrzega jedynie, że przenoszenie aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego może następować albo fakultatywnie w ramach możliwości organizacyjnych urzędu stanu cywilnego albo w sytuacji, gdy zaistniała konieczność wydania np. odpisu aktu stanu cywilnego, czy dokonania jakiegokolwiek czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego powiązanej z tym aktem. Z powyższym wiąże się natomiast fakt, że w jednym urzędzie stanu cywilnego może być przechowywanych kilka ksiąg urodzeń, małżeństw, czy zgonów za ten sam rok. Wynika to z przechowywania w zasobach urzędów stanu cywilnego - tzw. ksiąg metrykalnych, sporządzonych w ramach wyznaniowej rejestracji przez duchownych różnych wyznań. Dodatkowo urzędy stanu cywilnego dysponują również księgami utworzonymi według przyjętego w danym urzędzie podziału. We wcześniejszych latach często zdarzało się, że księga stanu cywilnego dla danego roku i dla danego rodzaju zdarzenia była prowadzona przez urząd stanu cywilnego odrębnie dla miast i obszarów wiejskich, albo że tworzono w urzędzie oddzielną księgę dla aktów wpisanych na podstawie orzeczeń sądów, co oznaczało, że w danym roku były prowadzone niezależnie, np.: dwie księgi urodzeń. Specyfika papierowej rejestracji stanu cywilnego, zwłaszcza mnogość ksiąg stanu cywilnego tego samego rodzaju i za ten sam rok kalendarzowy w danym urzędzie stanu cywilnego oraz przekazywanie do archiwum państwowego jako materiałów archiwalnych zarówno ksiąg stanu cywilnego utrwalonych na papierze, jak i aktów stanu cywilnego przeniesionych do rejestru stanu cywilnego z tych ksiąg, powoduje, że przeniesione do rejestru stanu cywilnego akty, wzorem dotychczasowej rejestracji stanu cywilnego, będą grupowane w księgi stanu cywilnego. Przyjęto przy tym logikę, że elektroniczna księga stanu cywilnego będzie dokładnie odzwierciedlała akty stanu cywilnego sporządzone w jej papierowym odpowiedniku. Uwzględniając jednak, że przenoszenie aktów stanu cywilnego do rejestru będzie zazwyczaj uzależnione od potrzeby skorzystania z określonego aktu stanu cywilnego sporządzonego w danej księdze papierowej, przyjęto, że otwarcie księgi stanu cywilnego w rejestrze będzie miało charakter doraźny i będzie następować przed przeniesieniem pierwszego aktu stanu cywilnego z dotychczasowej księgi stanu cywilnego. Z kolei zamknięcie tej księgi będzie uwarunkowane przeniesieniem wszystkich aktów stanu cywilnego lub upływem przewidzianych dla danego rodzaju ksiąg okresów do ich przechowywania określonych w art. 128 ustawy. Podobnie jak w przypadku roczników prowadzonych w rejestrze stanu cywilnego, elektroniczne księgi stanu cywilnego, celem zapewnienia ich unikalności w rejestrze stanu cywilnego, będą otrzymywać specjalne oznaczenie. Części składowe tego oznaczenia są zasadniczo identyczne jak przy rocznikach tworzonych w rejestrze stanu cywilnego, a zatem oznaczenie księgi składa się m. in. z identyfikatora miejscowości, zgodnego z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju, prowadzonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, o którym mowa w art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. *o statystyce publicznej* (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.). Uwzględniając jednak specyfikę papierowej rejestracji stanu cywilnego, co zostało wcześniej szerzej omówione, dwuznakowy dodatkowy symbol nie przyjmuje już wartości stałej, ale właśnie dla rozróżnienia ksiąg tego samego

rodzaju za dany rok kalendarzowy z określonego urzędu stanu cywilnego, ten dodatkowy dwuznakowy symbol będzie się zmieniał.

Z uwagi na to, że rejestracja stanu cywilnego jest prowadzona w rejestrze, dla sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego, konieczne jest określenie organizacji urzędów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego, o czym stanowią kolejne przepisy projektowanego rozporządzenia. Zgodnie z § 37 rozporządzenia, co do zasady podawana będzie pełna nazwa urzędu bez skrótów wraz z identyfikatorem miejscowości, w której siedzibę ma urząd stanu cywilnego właściwy dla okręgu rejestracji stanu cywilnego, zgodnym z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju. Jest to ten sam identyfikator, o którym mowa dla oznaczania roczników, ksiąg stanu cywilnego, czy aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego i, jak już podkreślono powyżej, musi on być zgodny z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju, prowadzonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Dokonując oznaczenia w rejestrze urzędu stanu cywilnego podaje się dodatkowo identyfikator gminy, stanowiącej okręg rejestracji stanu cywilnego. Wyjątki od powołanej reguły wprowadzono w kolejnych przepisach rozporządzenia. W sytuacji, gdy określona zostanie właściwość urzędu stanu cywilnego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji, dodatkowo podawane będą identyfikatory innych gmin. Zgodnie z § 42 projektowanego rozporządzenia, rejestr stanu cywilnego będzie przechowywał informacje o urzędzie, z którego zostały przeniesione roczniki i księgi.

Przewidziano również, że w rejestrze będzie zawarta informacja o likwidacji urzędu stanu cywilnego, w sytuacji gdy urząd ten przestał stanowić odrębny okręg rejestracji stanu cywilnego. Zmiana taka zostanie opatrzona statusem „zamknięty”. Z likwidacją zostanie połączone przeniesienie roczników i ksiąg stanu cywilnego z likwidowanego urzędu do urzędu właściwego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego.

W dalszych przepisach rozporządzenia została określona ważna dla sprawnej komunikacji między kierownikami urzędów stanu cywilnego, funkcjonalność rejestru stanu cywilnego w postaci zleceń. Kierownik urzędu stanu cywilnego będzie zlecał właściwemu kierownikowi dokonanie w rejestrze czynności, przykładowo, w tym wskazanych w § 43 projektu rozporządzenia. Pomyślnie przekazanie zlecenia zostanie opatrzony stosownym komunikatem. W ramach zleceń jako jedna z funkcjonalności rejestru stanu cywilnego, przewidziany został obieg odwzorowania cyfrowego decyzji o zmianie imienia lub nazwiska, albo samej decyzji, o ile tylko zostanie ona wydana w formie dokumentu elektronicznego, opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Art. 13 ustawy z dnia 17 października 2008 r. *o zmianie imienia i nazwiska* (Dz. U. Nr 220, poz. 1414 z późn. zm.) nakłada bowiem na kierownika urzędu stanu cywilnego obowiązek przekazywania decyzji o zmianie imienia lub nazwiska za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego.

Uwzględniając, że ustawa wprost przewiduje, że określone w jej przepisach dokumenty są wydawane z rejestru stanu cywilnego, określenie sposobu wydawania tych dokumentów z rejestru stanu cywilnego mieści się w sposobie prowadzenia rejestru stanu cywilnego. W § 46 projektowanego rozporządzenia przewidziano, że dane w wydawanych dokumentach będą odzwierciedlone przy użyciu wielkich liter, co z jednej strony stanowi konsekwencję zasady, że wpisów w rejestrze stanu cywilnego dokonuje się wielkimi literami, a z drugiej strony koresponduje z zapisami Konwencji nr 16 sporządzonej w Wiedniu dnia 8 września 1976 r. *dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu*

cywilnego, która wprost instruuje o sposobie zapisywania danych w treści odpisów wielojęzycznych. Dla daty sporządzenia dokumentu, a także gdy dokument wydawany z rejestru będzie opatrzony datą jego ważności przewidziano system zapisu cyframi arabskimi w porządku: dzień, miesiąc, rok. W zaświadczeniu o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze danych dotyczących danej osoby, datę urodzenia, zawarcia małżeństwa, zgonu należy zapisać słownie oraz w nawiasie cyframi arabskimi kolejno: dzień, miesiąc, rok. Dla odpisów skróconych aktów stanu cywilnego albo zaświadczeń wydawanych z rejestru, daty będą oznaczone cyframi arabskimi również w systemie dzień, miesiąc, rok, analogicznie jak przy wydawaniu wielojęzycznych odpisów skróconych. Co istotne, z perspektywy aktów przenoszonych do postaci elektronicznej w rejestrze stanu cywilnego, przyjęto regułę, że rejestr stanu cywilnego zamieści w treści odpisu aktu stanu cywilnego, w rubrykach przewidzianych na nazwę urzędu stanu cywilnego oraz województwo właściwe dla tego urzędu, dane charakteryzujące kierownika urzędu stanu cywilnego, który w chwili wydawania odpisu aktu stanu cywilnego określony akt przechowuje w rejestrze, nie zaś dane właściwe dla kierownika urzędu stanu cywilnego, który akt sporządził. Taki zapis w rozporządzeniu pełni funkcję identyfikacyjną, gdyż pozwala osobie, która odpis otrzymała ustalić organ, który jest władny do przechowywania aktu stanu cywilnego w rejestrze. Zapis ma też podłoże historyczne w tym znaczeniu, że urzędy stanu cywilnego, obsługujące kierownika stanu cywilnego, który akt sporządził, mogły ulec likwidacji, a przenoszone do rejestru stanu cywilnego akty mogą pochodzić z ksiąg metrykalnych sporządzanych, przez duchownych.

Z uwagi na przyjęte w ustawie odmiejszczenie wydawania odpisów aktów stanu cywilnego, rozporządzenie przesądza, że kierownik urzędu stanu cywilnego, wydając odpis aktu stanu cywilnego z rejestru, z reguły będzie pozbawiony możliwości wprowadzania zmian do generowanego odpisu.

Skoro podstawą do wydania przez kierownika urzędu stanu cywilnego zaświadczenia niezbędnego w procedurze zawarcia małżeństwa wyznaniowego, wywołującego skutki cywilnoprawne, ma być zapewnienie o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, a przy wsparciu systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, możliwe będzie w praktyce wygenerowanie projektu zarówno zapewnienia, jak i przedmiotowego zaświadczenia, w § 53 projektowanego rozporządzenia ustalono, że będą wystawiane cztery egzemplarze zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa: trzy z nich będą wydawane osobom zamierzającym zawrzeć związek małżeński, zaś zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, będzie wymagało sporządzenia w trzech egzemplarzach.

Rozdział 2 projektu rozporządzenia dotyczy sposobu oznaczania w rejestrze aktów stanu cywilnego. Przyjęte w tym zakresie rozwiązania zakładają nadawanie w rejestrze stanu cywilnego oznaczenia aktu stanu cywilnego, z chwilą sporządzenia aktu urodzenia, małżeństwa i zgonu, przy czym proces ten będzie następował w rejestrze automatycznie, bez konieczności ingerencji kierownika urzędu stanu cywilnego. Oznaczenie aktu stanu cywilnego będzie się składało z unikatowej sekwencji znaków, zbliżonej do przyjętej dla oznaczania w rejestrze roczników i będzie pozwalać na rozróżnienie aktów sporządzonych w obrębie właściwości różnych kierowników urzędów stanu cywilnego. Zaproponowany sposób oznaczania aktów ma charakter nowatorski w stosunku do przepisów dotychczasowych, które zagadnienie numerowania aktów stanu cywilnego regulowały wyłącznie przez pryzmat oznaczenia aktu stanu cywilnego w danej księdze stanu cywilnego, a nie w ujęciu zapewnienia unikalności tej numeracji na skalę krajowego systemu rejestracji

stanu cywilnego. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w *sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów*, wskazywało, że akt stanu cywilnego oznacza się kolejnym numerem oddzielnie dla każdego rodzaju aktu, a numerację aktów stanu cywilnego rozpoczynało się na początku roku kalendarzowego od numeru 1 i kończyło numerem nadanym ostatniemu aktowi w danym roku kalendarzowym.

Rozdział 3 projektowanego rozporządzenia określa kwestie związane z prowadzeniem akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego. Fundamentalną regułą, jakiej zostaną poddane wszystkie akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, jest ich identyfikowanie za pomocą nadanego aktowi stanu cywilnego oznaczenia. Odstępstwo od tej reguły będzie dotyczyło papierowych akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego. Zważywszy bowiem, że oznaczenie aktu stanu cywilnego nie będzie uwzględniało jego kolejności sporządzenia w odniesieniu do innych aktów tego samego rodzaju, jako dodatkowe kryterium porządkowania akt zbiorowych w postaci papierowej wyróżniono datę sporządzenia aktu.

Rozdział 4 projektowanego rozporządzenia dotyczy zabezpieczania wnoszonych poza urząd stanu cywilnego dokumentów z akt zbiorowych, które są utrwalone na papierze. Projektodawca, uwzględniając ukształtowane w ustawie uprawnienie do wnoszenia poza urząd stanu cywilnego akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego oraz kierując się koniecznością zabezpieczenia w takich przypadkach danych osobowych, istotnego z perspektywy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w *sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych* (Dz. U. WE L 281 z 23.11.1995 r., s. 310), obwarował wnoszenie wskazanych akt zbiorowych dodatkowymi wymaganiami, o których mowa w przepisie § 64 projektowanego rozporządzenia. Podstawowym wymogiem w odniesieniu do akt zbiorowych, wnoszonych poza urząd stanu cywilnego za zgodą wojewody, będzie zatem przekazanie ich przez upoważnionego pracownika lub nadanie jako przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529). Dodatkowo skoro akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego stanowią materiały archiwalne, wzorem § 16 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002 r. w *sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych* (Dz. U. Nr 167, poz. 1375) zdecydowano, że wyniesienie za zgodą wojewody dokumentów poza urząd stanu cywilnego, wymaga zabezpieczenia poprzez ich umieszczenie w opakowaniu, wykonanym z materiałów chroniących przed uszkodzeniem mechanicznym, chemicznym lub biologicznym. Uwzględniając, iż wnoszenie akt zbiorowych poza urząd z racji niebezpieczeństwa grożącego tym aktom może się zmaterializować w związku z trudnym do przewidzenia działaniem siły wyższej, np.: w przypadku pożaru, powodzi lub innej klęski żywiołowej nie sposób oczekiwać, aby wskazany reżim był również w tych okolicznościach zachowany i stąd też będzie on stosowany, o ile będzie to możliwe w danych okolicznościach.

Termin wejścia w życie przedmiotowego projektu rozporządzenia został określony na dzień 1 stycznia 2015 r., co wynika z daty wejścia w życie ustawy z dnia 10 października 2014 r. – *Prawo o aktach stanu cywilnego*, zawierającej upoważnienie do wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej, zgodnie z trybem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 z późn. zm.).

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Projekt zostanie opublikowany także na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego, oznaczania w rejestrze stanu cywilnego aktów stanu cywilnego, prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego oraz zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, wynoszonych poza urząd stanu cywilnego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Tomasz Szubiela Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Karolina Grenda Dyrektor Departamentu Spraw Obywatelskich MSW 22-60-28-450</p>	<p>Data sporządzenia 23.07.2014r.</p> <p>Źródło: Ustawa z dnia 10 października 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Spraw Wewnętrznych: 347</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego. Przepis ten nakłada na ministra właściwego do spraw wewnętrznych obowiązek określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu: prowadzenia rejestru stanu cywilnego, oznaczania w nim aktów stanu cywilnego, prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego oraz zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego w przypadku, o którym mowa w art. 27 ust. 3 projektu ustawy.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych wydając przedmiotowe rozporządzenie, uwzględni konieczność zapewnienia kompletności danych zawartych w rejestrze stanu cywilnego i ich przejrzystości, sprawnego funkcjonowania rejestru stanu cywilnego, ochrony danych osobowych oraz szczególnie charakter akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego reguluje szereg kwestii związanych z rejestrem stanu cywilnego, m.in. stanowi, że rejestr stanu cywilnego jest prowadzony przez podmiot uprawniony, tj. ministra spraw wewnętrznych w systemie teleinformatycznym. Mając na uwadze, że jest to rozwiązanie nie stosowane dotychczas konieczne jest zatem wydanie aktu wykonawczego wykonującego zapisy ustawy. Przywołana ustawa choć definiuje pojęcie akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego nie przesądza o sposobie ich prowadzenia.

Przewiduje się, iż projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą Prawo o aktach stanu cywilnego, stanowiącą podstawę do jego wydania, tj. z dniem 1 stycznia 2015 r.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest określenie w drodze rozporządzenia sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego wraz ze sposobem oznaczania w nim aktów stanu cywilnego, prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego oraz zabezpieczania akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego, wynoszonych poza urząd stanu cywilnego. Oczekiwany efektem rozporządzenia jest zapewnienie kierownikom urzędów stanu cywilnego prowadzenia od dnia 1 stycznia 2015 r. rejestracji stanu cywilnego w postaci elektronicznej, dualnego prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego dotyczących aktów stanu cywilnego, a także podporządkowanie wynoszenia poza urząd stanu cywilnego akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentów elektronicznych wymogom gwarantującym uzależnione od specyfiki tych dokumentów zabezpieczenie danych osobowych w nich zawartych.

Z dniem 1 stycznia 2015 r. wejdzie w życie ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego. Zgodnie z art. 5 ust. 1 w zw. z art. 147 ustawy, docelowo wszystkie zdarzenia z zakresu stanu cywilnego będą ewidencjonowane wyłącznie w rejestrze stanu cywilnego, prowadzonym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w dedykowanym systemie teleinformatycznym. Konieczność wydania przedmiotowego rozporządzenia jest zatem następstwem odejścia w nowej ustawie od prowadzenia rejestracji w postaci papierowej na rzecz rejestrowania zdarzeń z zakresu stanu cywilnego w postaci elektronicznej. W świetle powyższego zaistniała potrzeba wydania rozporządzenia, którym określony zostanie sposób prowadzenia rejestru stanu cywilnego w dostosowanym do wymogów ustawowych

systemie teleinformatycznym. Ponadto nowa teleinformatyczna formuła rejestru umożliwi dokonanie oznaczenia aktów stanu cywilnego i roczników w rejestrze stanu cywilnego, co przyczyni się do szybszego dostępu do gromadzonych w systemie danych. Dotychczasowe rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie *szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów* (Dz. U. z 1998 Nr 136 poz. 884 z późn. zm.), w § 17 dopuszczało równoczesne prowadzenie rejestracji stanu cywilnego w postaci papierowej oraz wspomagająco w systemie komputerowym (pojęcie obecnie niestosowane), z zastrzeżeniem, że dane zgromadzone w takim systemie mogły być przekazywane jedynie do organu gminy właściwego w sprawach ewidencji ludności i ograniczone do tych zawartych w odpisach skróconych aktów stanu cywilnego.

Na korzyść rekomendowanego rozwiązania przemawia również fakt, że rejestr stanu cywilnego obsługiwany przez system teleinformatyczny pozwoli na zmniejszenie kosztów ponoszonych przez organy, a związane z obowiązkiem utrwalania i przekazywania danych w formie papierowej.

Kierownik urzędu stanu cywilnego będzie mógł przekazywać do rejestru PESEL za pośrednictwem rejestru stanu cywilnego dane z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Usprawni to zasilanie rejestru PESEL w konsekwencji zapewni referencyjność tego rejestru oraz prawidłową identyfikację obywatela na jego podstawie.

Projektowane regulacje mają przyczynić się do poprawy jakości rejestracji stanu cywilnego, co przełoży się na podniesienie bezpieczeństwa i pewności obrotu prawnego.

Wejście w życie rozporządzenia jest bezpośrednio związane z wykonaniem projektu pl.ID, obejmującego powiązane ze sobą ściśle obszary: ewidencji ludności, dowodów osobistych oraz rejestracji stanu cywilnego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W państwach członkowskich OECD oraz UE podejmowane są wysiłki na rzecz informatyzacji rejestracji stanu cywilnego. Dla przykładu w Austrii, Hiszpanii, Holandii, Niemczech, Szwajcarii, we Włoszech, na Słowacji i Słowenii aktualnie prowadzone są prace dotyczące stworzenia elektronicznej bazy rejestracji stanu cywilnego, przy czym stopień zaawansowania prac w poszczególnych krajach jest zróżnicowany i niejednorodny. W wymienionych państwach dominuje ogólna tendencja do wprowadzania elektronicznej rejestracji stanu cywilnego oraz budowania centralnych rejestrów aktów stanu cywilnego. Informatyzacja obszaru rejestracji stanu cywilnego jest procesem złożonym i stopniowym, zwłaszcza w aspekcie włączania się do niego urzędów, jak również wprowadzania do systemu danych historycznych. Proces informatyzacji przebiega więc w perspektywie wieloletniej, np. Hiszpania prowadzi wyteżone prace w powołanym obszarze od 2001 roku. W Szwajcarii od 2004 roku funkcjonuje rejestr centralny, jednak samo zakończenie procesu przeniesienia danych z zakresu rejestracji stanu cywilnego do rzeczonoego rejestru ma zostać sfinalizowane w 2015 roku.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
obywatele polscy i cudzoziemcy	Ogół obywateli		W zakresie gromadzenia w rejestrze i udostępniania danych z rejestru dotyczących obywateli co do zdarzeń w rodzaju: urodzenia, małżeństwa i zgonu.
Minister Spraw Wewnętrznych	1	Informacja ogólnodostępna	W zakresie prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz w zakresie nadzoru nad działalnością wojewody w zakresie rejestracji stanu cywilnego.

urzędy stanu cywilnego	2257	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych – własne dane	W zakresie dokonywania czynności w rejestrze z zakresu rejestracji stanu cywilnego, organizacji akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego oraz wynoszenia poza urząd stanu cywilnego akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego niesporządzonych w formie dokumentu elektronicznego
województwie	16	Informacja ogólnodostępna	W zakresie dostępu do rejestru stanu cywilnego w ramach sprawowanego nadzoru

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach konsultacji społecznych i w celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 z późn. zm.), projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Projekt rozporządzenia został również przekazany do zaopiniowania wojewodom, Urzędowi Stanu Cywilnego m.st. Warszawy, Stowarzyszeniu Urzędników Stanu Cywilnego Rzeczypospolitej Polskiej, Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt został opublikowany także na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła

finansowania	Budżet państwa z części, której dysponentem jest Minister Spraw Wewnętrznych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Koszty, które będą się wiązały z wydaniem przedmiotowego rozporządzenia, zostały oszacowane podczas prac nad ustawą Prawo o aktach stanu cywilnego i obejmują również koszty związane z aktami wykonawczymi. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie generuje żadnych dodatkowych obciążeń dla sektora finansów publicznych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu						
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na obywateli, w szczególności w zakresie w jakim będą oni uprawnieni do otrzymania odpisu z rejestru stanu cywilnego bez konieczności wizyty w urzędzie, w sytuacji, gdy od 2015 r. będzie prowadzony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rejestr stanu cywilnego. Przyczyni się to do uproszczenia i skrócenia procedury załatwiania sprawy w urzędzie, rejestr będzie narzędziem informatycznym przyjaznym obywatelom.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na informatyzację w zakresie, w jakim nowy rejestr stanu cywilnego prowadzony w systemie teleinformatycznym będzie spełniał kryterium interoperacyjności, standaryzacji oraz zwiększonej dostępności do danych w nim przechowywanych i przetwarzanych. Dodatkowo rejestr zostanie skomunikowany z innym centralnym rejestrem – PESEL.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia to dzień wejścia w życie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, tj. 1 stycznia 2015 r. Regulacje przewidziane w rozporządzeniu przewidują nowe, niefunkcjonujące aktualnie rozwiązania i powinny wejść w życie z dniem wejścia w życie ustawy zawierającej podstawę prawną do wydania tego rozporządzenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zakłada się, że już na przestrzeni 3 lat od daty wejścia w życie rozporządzenia nastąpi ewaluacja efektów projektu. W powołanym okresie będą rejestrowane akty stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego, z rejestru będą wydawane elektroniczne odpisy aktów stanu cywilnego. Stosowanym miernikiem w tym zakresie będzie ilość rekordów odzwierciedlających zdarzenia z zakresu rejestracji stanu cywilnego, figurujących w systemie teleinformatycznym.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak załączników.

